

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גיליון 2818

יום ראשון כ"ו טבת תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק סו | עמוד היומי: ברכות מג: | דף הכולל: ב"מ נה | קנין ירושלמי: תרומות ה
דף היומי בהלכה: קצ"ה א' - ב'.
מוסר: שם עולם - ואחר כך אמר הכתוב' עד פרק ד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה "ואמרו רז"ל שאין התשובה" עד "וכן אמרו רז"ל על אברהם"

כשנולדה בתו הרביעית הוא בא להתברך מפי
ראש ישיבת פוניבז' רבי דוד פוברסקי זצ"ל. רבי
דוד בירך את האברך במזל טוב ולאחר מכן שאל
אותו: איך אתה מתכוון לחתן את הבת הנולדת?

מרן הגרא"ל שטיינמן על עשר המכות בדורנו

אותה?!

האברך הביט לעבר יהודי אמיד שנכח במקום, בתקווה שיחלץ אותו מהמבוכה. אבל גם בפי היהודי האמיד לא נמצאה תשובה לשאלה הקשה. 'כל ההבדל ביני לבין האברך יתבטא כשאתן את בתי הראשונה, אבל כשאתן את בתי השניה, השלישית והרביעית, שנינו נהיה באותו מצב בדיוק'.

'אז מה אתם חושבים?' תהה רבי דוד, 'היכן האחריות שלכם? כשהשניים שתקו במבוכה אמר להם רבי דוד: 'אני אומר לכם את התשובה, מי שחושב שהוא זה שמחתן את ילדיו אכן נמצא בבעיה. אבל ליהודי שחי באמונה ויודע שמי שמחתן את הילדים הוא הקב"ה, אין כל סיבה לדאגה!'

נשים לב שבמילה 'דאגה' מופיעות האותיות א' ג' ד' ה' בדילוג על האות ב' הפותחת את המילה 'בטחון'. וזאת כדי ללמדנו כי בעל הבטחון יכול להיות רגוע ולישון בלילות בלא דאגה. יזכנו ה' יתברך לחיות חיי אמונה ובטחון רגועים ושלוים כמאמר דוד המלך ע"ה: 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי (תהלים קלא ב).

(מתוך הספר 'לרומם')

כאשר מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל מסר שיעור תורה על עשר המכות, התבטא אחד השומעים: 'אם היו בזמננו ניסים כמו שהיו ביציאת מצרים, הייתי נראה אחרת'.

לשמע השאלה התחייך רבי אהרן לייב ואמר: 'תסתובב בבני ברק, תדפוק בכל בית ותשאל האם מתגוררים בו עשרה ילדים והאם יש להם מה לאכול. אם אתה רואה כל כך הרבה משפחות עם עשרה ילדים שיש להם מה לאכול, והוריהם מצליחים לחתן אותם בכבוד, הרי לפניך ניסים ונפלאות שאינם נופלים ממופת יציאת מצרים!'

סיפר לי אברך, שכשנולדה בתו הרביעית, הוא בא להתברך מפי ראש ישיבת פוניבז' רבי דוד פוברסקי זצ"ל. רבי דוד בירך את האברך במזל טוב ולאחר מכן שאל אותו: 'איך אתה מתכוון לחתן את הבת הנולדת? איך יהיה לך כסף לנדונה?!'

האברך שהיה בהלם מהשאלה הבלתי צפויה הגיב במבוכה: 'האמת שעוד לא חשבתי על זה...'

'איך לא חשבתי על זה? הרי זו כבר הבת הרביעית שלך!'
התפלא רבי דוד. 'איך לך אחריות? איך אתה חושב לחתן

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

למחרת, מיד לאחר תפילת שחרית חיפשתי את מי שנבחן איתי לשתף אותו בתחושות, כמובן בלי להתרגש מדי, בכל זאת לא הכי נעים להתרגש ממבחן 'דרשו' פשוט

נבחן דרשו על החוויה של 'השקעתי, למדתי, הצלחתי'

בכל זאת הרי שנים רבות שלא חוויתי חוויית הצלחה מספקת ממבחן שחיכיתי לו במשך חודש שלם... והיות והמבחן אמריקאי וממילא התשובות ההלכתיות מעט מבלבלות לא בניתי מדי על הציון.

המבחן כלל 30 שאלות ואני מגלה שטעיתי רק ב-6 מהם, מה שאומר שהציון הוא הרבה מעבר ל-70%.

לא אגזים אם אתאר את אותו הרגע כאחד המרגשים בחיי... ברמה כזו שכשאשתי שכבר היתה עמוק בשנת הלילה פתחה את עיניה לרגע ואני הרגשתי שאני חייב לשתף מישהו בהצלחה, מיד אמרתי לה: את לא מבינה, הצלחתי, זה מעל 70%...

למחרת כמובן, מיד לאחר תפילת שחרית חיפשתי את מי שנבחן איתי לשתף אותו בתחושות, כמובן בלי להתרגש מדי, בכל זאת לא מידי נעים להתרגש ממבחן של 'דרשו' פשוט.

אבל אחר כך כשהגעתי הביתה לקפה של הבוקר, לבד. אני ואני, פרץ של דמעות יצא לי מהעיניים... וגיליתי את המשמעות של שנים בלי חוויית הצלחה, בלי חוויה חיובית של ניצחון, של השקעתי, למדתי, והצלחתי. חוויה שכל כך הייתי רגיל בה בעבר הרחוק.

הבנתי כמה בכלל שאני נמצא בו כבר שנים רבות, משדרים לי הרבה פחות את החוויה הזו, ואולי לצערנו מנסים גם לשדר פחות, כי חושבים שככה אברך יגיע למקום גבוה יותר.

הבנתי כמה הדרך הזו, ללחוץ ולהלחץ היא לא נכונה, כי במקום ללחוץ ולהלחץ את האדם להצליח, תעזור לו ותתן לו את הכלים להצליח.

ופעם אחת בלבד שהוא יחווה חוויית הצלחה - אם הוא אדם רציני - הוא פשוט לא ירצה להפסיק להצליח, הוא יעשה הכל כדי לטעום מזה עוד פעם ולהמשיך את חוויית ההצלחה.

אז אתה קורא יקר! כל אחד שקורא את מה שכתבתי, באשר הוא, רווק, נשוי, אברך, אבא לילדים, לא משנה באיזה מצב, קח לעצמך מטרה קלה שוודאי בקלות תצליח בה, תלמד בנחת, תבחן, ותצליח!

אתה לא מבין מה זה יעשה לך, לאישיות שלך.

המון הצלחה.

עד כאן חלק א' של הסיפור.

אני כבר כמעט בן שלושים... בתור ילד חוויתי חוויית רבות של פסגות, חוויית של הצלחה מסחררות, ממש כך.

הצלחתי להגיע למקום הכי גבוה בחידונים, לא היו מבחנים פחות מהציון הכי גבוה, ולא רק בגלל הכישרון, הרבה גם בגלל ההשקעה, השקעה מרובה ומאמץ בלתי פוסק, רצון עז לכבוש עוד הצלחה, בנוסף למעמד החברתי - לימודי הגבוה.

השנים חלפו... בישיבות כבר המושג 'מבחן' פחות צובר תאוצה, וממילא הרצון והמוטיבציה לכבוש פסגה כלשהיא ירד, כי פשוט שם הפסגה לא היתה דרך מבחנים אלא דרך לימוד בלתי פוסק או לחילופין חריפות ועומק הבנה, דברים שלא היו קיימים אצלי.

שנים עברו להם עם ירידות תלולות ועליות קטנות... התחתנתי, נכנסתי ללמוד בכולל, הכולל הכי מוצלח באזור, הכי מבוקש... אבל לא ידעתי שיש בו פרט אחד שלו אני הכי זקוק, ואין בו.

שמונה שנים של שטייגען, סוגיות רבות חלפו ונמרחו, מבחנים, חבורע'ס ומה לא. בשנה שנתיים האחרונות כבר היתה תחושה של איבוד מוטיבציה מוחלט במסגרת הזו, מכל מיני סיבות לימודיות ואישיות.

ומה שאני הולך להמשיך ולכתוב זה דבר כל כך פשוט, שידעתי אותו, ואולי גם אתה הקורא יודע אותו, אבל לא חלמתי ולא דמיינתי כמה זה חשוב, וכמה זה משנה את כל התמונה הלימודית של אברך בגיל שלושים, קל וחומר בן בנו של קל וחומר של תלמיד, בחור ישיבה, וילד בחיידר...

נכנסתי בחצי שנה האחרונה במסגרת הסדר ג', כולל ערב, למקום חדש, ובחודש האחרון החליטו שם להתחיל ללמוד במסגרת הדף היומי בהלכה של 'דרשו', מה שאומר שלומדים כל יום עמוד הלכה יומי במשנה ברורה, ובסוף החודש נבחנים מבחן אמריקאי, כשחוף מהמלגה ש'דרשו' נותנים, ניתנת מילגה נוספת על ידי הכולל ערב גם לציון מעל 70% בלבד.

הגיע יום המבחן, לא היה לי בליל שישי כאברך צעיר עם שלושה קטנים, הרבה זמן להשקיע במבחן, אבל ישבתי ברמת הריכוז הכי גבוהה שיכולתי וענית על השאלות. אך הבחון שכח להביא איתו דף תשובות, כך שהציון לא היה נודע, רק מאוחר ממש, קרוב לשעה 1:00 בלילה השגתי דף תשובות לבדיקה.

ישבתי לבדי בסלון הבית ובדקתי במתח רב תשובה תשובה.

שהתחלתי את תוכנית הלימוד של דף היומי בהלכה. אני לא איתו בן עליה שהיה כאן! אני במקום אחר. גדול יותר. גבוה יותר. חשוב יותר.

ולסיום: ישר כח עצום לכל העוסקים במלאכה ובראשם לנשיא הארגון. אומנם ברור לי שהם כבר יודעים את העוצמות שהם חוללו, את המהפך הגדול שהם יצרו בעולם התורה. אבל חשבתי שאת הסיפור האישי שלי לא יהיה מי שיספר ואולי אזכה גם אני לחזק ולחולל מהפך אצל אברך / בחור אחר שיקרא את הסיפור...

עבר לו חודש נוסף של לימוד 'הדף היומי בהלכה' לפי הסדר, כל יום ביומו, ובמבחן הזה כבר התוצאה היתה מעל 90%, ציון שראוי למילגה גם מ'דרשו'. וההתרגשות לאחר המבחן היתה בשיאה...

אין לכם מושג כמה זה משפיע לא רק על ידע ההלכות והרצון לקיים אותם, ולא רק על המוטיבציה לדעת, לזכור, להקיף, אלא גם על כלל השטייגען של האברך / הבחור שעושה את המבחנים ונמצא בתוך המסגרת. אני אומר בלי גוזמא: אני לא איתו אברך שהייתי לפני

האבא מתחנן ומפציר בבנו מחמדו בחור הישיבה לתפארת לקום בבוקר בשעה סבירה, אך הבן יקיר מתעקש: בבקשה, הכל תוכל לבקש ממני, אבל חוץ מזה... זה מחוץ לתחום היכולת שלי

הרב ישראל היימן על שני עברי גבול היכולת

אין דבר כזה שאין בחירה!! אפילו לפרעה הייתה בחירה, גם הוא יכול היה בכל רגע נתון להחליט להוציא את בני ישראל ממצרים ולקיים את רצון הבורא ית'.

העניין הוא כמות הסייעתא דשמיא. לכל אחד ניתנת עזרה משמים בכל רגע, לכל אחד עומדת הזכות להיעזר ולקבל את ההכוונה האלוהית לבחור בטוב. כפי שיש עזרה משמים לקיים כל מצווה שהיא, אזי גם על לבחור בחיים ובטוב יש סייעתא מן שמיא. פרעה איבד את העזרה הזו. 'כי אני הכבדתי את ליבו'. עזרה הוא לא יקבל, אבל הלב עצמו, שם משכן הבחירה החופשית לא ניטל ממנו! ברור שבמצב כזה קשה הרבה יותר לבחור בטוב, לא קל לקבל החלטות שנוגדות את הרצון הבהמי הטבעי. אבל חלילה לומר שאבדה הבחירה ממאן דהוא שבעולם.

הבנה זו מחייבת כל אחד להאמין שכח הבחירה הוא חלק מיסוד הבריאה עצמה ולא ניתן לעצרו בשום אופן! קושי גדול או עבודה רבה לא מחייבים שאבדה הבחירה. לפעמים אין ברירה וצריך לעבוד קשה אבל לעולם לא להתייאש שהמצב אבוד!

כל אחד נתקל לפעמים בסיטואציה הזו.

'עוזב אותי, מה שאתה רוצה תבקש ממני אבל חוץ מזה... זה מחוץ לתחום היכולת שלי'.

ה'זה' יכול להיות כל מיני דברים...

אבא שמפציר בבנו מחמדו בחור הישיבה לקום בשעה סבירה בבוקר, אמא שמבקשת מבת העשרה עזרה מסוימת הכרוכה בקושי גדול, משגיח שמבקש מפלוני לעבור חדר לטובת חבר אחר שנצרך לכך, או כל סיטואציה דומה.

הרבה פעמים אנחנו אומרים את זה לעצמנו... 'נכון שצריך כך וכך, אבל את זה אני לא מסוגל לעשות'...

מוכר ולפעמים כואב...

מרנא החפץ חיים מרעיש בפרשתנו בדברים נוראים.

השאלה היא מפורסמת, מה רוצים מפרעה? על מה הוא נענש? לכאורה לא הייתה לו בחירה בכלל, הוא לא היה יכול להוציא את בני ישראל ממצרים גם אם הוא רצה, אז על מה העונש? הרבה טורחים בדבר, אבל החפץ חיים מכחיש מכל וכל!!

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

**היהודי יושב בביתו והנה הגיע חברו לבקר
אותו. האורח רואה אותו יושב עם כד חלב
ושותה כוס אחר כוס, עוד כוס חלב ועוד כוס.
מאה כדי חלב הוא כבר שתה באותו היום..**

רבי אברהם מרדכי מלאך על איך מצליחים להיזקק קירות

'אז מה אני כן אמור לעשות? אני לא רוצה להביא בולדוזר לתוך הבית... אני מעדיף לדחוף, האם יש משקה אחר שיעזור לי לדחוף?'

'כן... תשתה וודקה או ג'וני ווקר או שיוואס ואני מבטיח לך שכבר לא תראה שום קיר. אתה לא תצטרך שום פרות ושום חלב. כוס אחד של 96% והקיר ירד מעצמו.'

ווערטל נחמד, אבל מה טמון כאן? אוי טמונה כאן אמת חשובה מאוד. לאנשים יש הרבה סוגי קירות בחיים, הרבה מצבים שהם רוצים לדחוף, הם רוצים לדחוף את הקיר? אם אני יהיה חזק מספיק אני יצליח, והם חושבים לעצמם שעם עוד כוס חלב, עוד השתדלות, ואז הקיר כבר יזוז.

תשמע ידיד יקר שלי, הקיר יזוז רק בדרך אחת, וודקה לא מזיז קירות - וודקה סך הכל משנה את המוח, אתה חייב לעשות סוויץ' במוח. כשמשנה ישתנה במוח שלך אז פתאום הקיר יפול. המשל לא ממש דומה לנמשל אבל הרעיון הוא ברזל. תשנה משהו בראש שלך - תסתכל אחרת, תסתכל עם שמחה, מה 96% עושה לבן אדם? נותן לנו קצת שמחה, תסתכל במבט של שמחה ואתה תראה איך קירות נופלים.

(אסדר לסעודתא)

רבותי נצא למהלך ונראה מה יצא לנו מזה. פעם השתתפתי בשבת שארגון אחד עשה עבור נושא מסויים, ושמעתי שם דרשה מידיד נפשי הגאון ר' ישראל בער שטיין שליט"א מחשובי הרבנים בויליאמסבורג, והוא אמר רעיון ממש יפה.

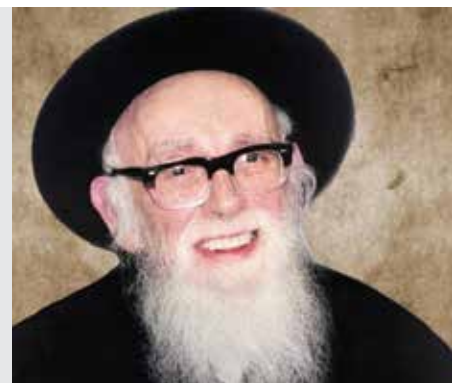
היה פעם יהודי שישב בבית שלו והנה הגיע מישהו לבקר אותו. האורח רואה אותו יושב עם כד חלב ושותה כוס אחר כוס של חלב, עוד כוס חלב ועוד כוס. והוא אומר, 'משה, מה קורה איתך, למה אתה שותה כל כך הרבה חלב?'

אומר לו ר' משה 'אני יגיד לך דבר אחד' - אתה רואה את הקיר הזה? הוא עומד לי באמצע הבית, אני חייב להרחיב ואני רוצה לדחוף את הקיר. ואני זוכר כשהייתי ילד אמרה לי אמא שלי שאם שותים הרבה חלב נהיים חזקים, ואני שותה יום שלם חלב ואז אני אלך בסוף היום לקיר ואדחוף אותו. ואם זה לא ילך אני ישתה עוד קצת, ברוך השם אני אוהו כבר במאה כדים של חלב ואני מקווה שעוד מעט הקיר יזוז.'

אמר לו החבר, 'מוישל'ה גם אם תשתה את החלב של רפת שלם של פרות, הקיר הזה עדיין לא יזוז.'

'אוי ויי!! אז אמא שלי לא ידעה מה היא מדברת?'
'היא ידעה אבל קיר לא יכולים להיזקק על ידי חלב.'

**החולה שינה את תנוחתו על המיטה, ומזווית
עיניו חש בהתרחשות כלשהי בפתח החדר, שם
עמד הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל,
בקפוטה מבריקה ובשטריימל על ראשו, והחל
לפסוע לעבר ידידו המאושפז בבית החולים**

סיפור מיוחד על הידור במצות ביקור חולים

על טיב יחסיו של הגאון זצ"ל עם הסובבים אותו, נוכל ללמוד מהמעשה שלפנינו:

היה זה בערב שבת, ירושלים עיר הקודש מירקה את פניה לקראת שבת המלכה. פה ושם נראו יהודים נחפזים למשימות אחרונות בטרם תרד המנוחה אל העולם. החנויות נעולות היו על מסגר וברייח זה מכבר, ובשכונותיה

תורתנו תורת חיים היא, כל אורח חייו של היהודי, הנהגותיו עם זולתו ועם בוראו, מקשה אחת הם, המשלימים את תפקידנו בעולם הזה.

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ידוע היה בכח תורתו, ובד בבד בהתחשבותו הנדירה ברגישותם של בני אדם באשר הם. דמותו מהווה כמגדל אור המתווה לנו את הדרך בה נלך.

כאן ואני מכירו? 'כן', ענה העסקן, 'בשמחה רבה אלווה את רבנו אל חדרו'.

השניים נפנו אל חדרו של החולה השני, והפתעה נעימה קידמה את פניהם. 'היום, היום בבוקר הוא שוחרר' אמרה האחות, 'הוא אמנם חלש עדיין, אבל הרופאים החליטו כי הוא רשאי להשתחרר ולשוב לביתו'.

לימים, פגש העסקן את היהודי שהשתחרר בבוקרו של יום שישי, ואמר לו 'יודע אתה, אילו היית משתחרר במוצאי שבת, היית זוכה לביקור של רבי שלמה זלמן!'. 'אתה טועה ידידי' אמר החולה לשעבר, 'רק בגלל שהשתחררתי זכיתי לביקורו של הגאון. תאר לך שהוא היה בא לביתי, דופק על הדלת ושב על עקביו אחר שנקישותיו לא היו נענות. ברוך ה', בדיוק בבוקרו של אותו יום שרבי שלמה זלמן בא לבקרני נענו הרופאים לבקשתי להשתחרר' לאחר בירור קצר שעשו השניים, נתגלתה האמת במלא הדרה. ארבעים דקות לפני הדלקת הנרות טרח גאון הדור רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל לבקר יהודי שכבר שוחרר לביתו, כדי לעודדו ולשמחו.

כך היא דרכה של תורה. פעמים רבות מתחיל אדם במצווה, או שהוא חפץ ללמוד תורה והוא מגלה שמחמת סיבה כלשהי לא יוכל לקיים את רצונו בצורה ובאופן שהתכוון, והוא חושב לעצמו 'אני את שלי עשיתי'. אולם, גדולי ישראל, שקיום המצוות הוא חלק מאישיותם, רואים את הדברים באור אחר. 'אם התחלתי במצווה אסיימנה'.

(מאורות הדף היומי)

הוותיקות של ירושלים עמלו עקרות הבית המסורות לסלסל את פאות ילדיהן שזה עתה חזרו מהמקווה.

בה בשעה, על מיטת ברזל, עליה היה פרוס סדין צחור עם סמלו של בית החולים שערי צדק, שכב אחד מיקירי ירושלים שחלה.

מטבע הדברים, שגרת בית החולים אינה מופרת לעולם. זה יוצא וזה בא, והרופאים והאחיות סובבים בין החדרים בחלוקים מעומלנים. ריח הצ'ולנט המתבשל לו אי שם במטבח, אינו אופף את חדרי החולים, ולא זו בלבד שהם נאלצים להתנתק מבינתם ולשהות במקום זר, אף אין הם חשים את ניחוחה של שבת המלכה הפורסת את כנפיה על היקום.

החולה שינה את תנוחתו על המיטה, ומזווית עינו חש בהתרחשות כלשהי בפתח החדר, שם עמד הגאון רבי שלמה זלמן זצ"ל, בקפוטה מבריקה ובשטרײמל של שבת על ראשו, והחל לפסוע לעבר ידידו המאושפז בבית החולים. יודע הוא רבי שלמה זלמן את נפש האדם, ועל כן נפנה ובא לבקר את ידידו דווקא בשעות אלו, בהן החולים מרגישים בודדים ומנותקים מהוויות העולם.

רבי שלמה זלמן ישב עם ידידו ושוחח עמו בניחותא, ואחר שחש כי היטיב את מצב רוחו, נפרד ממנו בחום, תוך שהוא מאחל לו רפואה שלמה ויצא את החדר.

במסדרון נתקל ברבי שלמה זלמן עסקן מבני ירושלים, שהקדיש את ימיו להיטיב עם החולים. 'אמר לי מר', פנה אליו רבי שלמה זלמן, 'שמא יודע הנך, אולי יש אדם נוסף שמאושפז

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

הדף היומי בהלכה

שני אנשים אוכלים בבית ואחד בגינה - האם הם מצטרפים ל'זימון'?

כן, אם מלצר אחד משרת את כולם - אף אם אינו אוכל עמהם - הרי זה נחשב כאילו הם רואים אלו את אלו. ויש אומרים, שְׁכָל שאינם יושבים יחד, אינם מצטרפים לזימון; ומדברי המשנה ברורה נראה, שדעתנו נוטה לפסוק כדעה זו. ולדעה זו, גם צירוף כדי לזמן בְּשֵׁם, כגון בצירוף של חמשה אנשים היושבים במקום אחד, עם חמשה היושבים במקום אחר, אינו אפשרי. [שו"ע קצה, א-ב, משנ"ב א, ד, ה, ט, שעה"צ ו, וביה"ל ד"ה שתי; בו"מ דרשו, 4 ו-7]

כפי שלמדנו, שלושה אנשים האוכלים פת יחד, מצטרפים ל'זימון'. הדרך העיקרית המצרפת לזימון, היא אכילה סביב שולחן אחד. אולם, יש אומרים, שאנשים הנועדים לאכול יחד ולהצטרף לזימון, ויושבים במקומות נפרדים - אם חלק מהיושבים במקום זה רואים בשעת אכילתם את היושבים במקום האחר, הרי הם מצטרפים לזימון, גם אם אין בכל אחד מהמקומות שלושה האוכלים יחד; וזאת, אף אם הם אוכלים בחדרים נפרדים, או שחלקם אוכלים בבית וחלקם בגינה הצמודה לבית, וכדומה. וכמו

הדף היומי בהלכה

שתי קבוצות החייבות בזימון אוכלות במקום אחד - האם רשות בידן 'לזמן' יחד?

משרת את כולם - לכל הדעות הרשות בידן להצטרף יחד לזימון, דהיינו, שאחד מבני הקבוצות יזמן לכל הקבוצות יחד. ואם הם אוכלים בחדר אחד, וחלק מקבוצה זו רואים חלק מהקבוצה האחרת, או שמלצר אחד משרת את כולם - נחלקו הפוסקים: יש אומרים, שהדין כנ"ל; אך לדעת פוסקים רבים, באופן זה, אף אם לא נועדו לאכול יחד, הרשות בידם לזמן יחד. [שו"ע קצה, א-ב, משנ"ב ו, וביה"ל ד"ה שתי; בו"מ דרשו, 5-4]

המחלוקת האמורה לעיל, בנוגע לצירוף אנשים האוכלים במקומות נפרדים ל'זימון', על ידי שחלקם רואים אלו את אלו, או על ידי שמלצר אחד משרת את כולם - היא רק בנוגע ליצירת חיוב זימון לשלושה אנשים, או ליצירת צירוף עשרה אנשים לזימון בְּשֵׁם; אבל קבוצות של שלושה אנשים ויותר, אשר כולן נועדו לאכול יחד, וכל קבוצה אוכלת במקום משלה, באחד משני האופנים הנ"ל - שחלק מהאוכלים בקבוצה זו רואים בשעת האכילה את חלק מהאוכלים בקבוצה האחרת, או שמלצר אחד

הדף היומי בהלכה

האם ניתן להצטרף ל'זימון' משני עבריה של מחיצת זכוכית?

ויש שמסתפק בדבר, וכתב, שלפיכך לא יזמנו בְּשֵׁם על סמך צירוף כזה. וראייה באמצעות מְרָאָה, או ראייה מבעד לנקבים שבמחיצה קבועה - אינה מצרפת את הרואים. וההגדרה 'שְׁמֵשׁ' לענין זה - יש אומרים, שכוללת אף מלצר שאינו מגיש את המאכלים, אלא מופקד על סידור השולחן והגשת כלים חסרים לאורך הסעודה, וכדומה. [בו"מ דרשו קצה, 2-1]

כאמור, באופנים מסוימים, האוכלים במקומות נפרדים מצטרפים לזימון על ידי שחלק מהאוכלים במקום זה רואים את חלק מהאוכלים במקום האחר, ובלשון הפוסקים: "מקצתם רואים אלו את אלו"; או על ידי שמלצר - ובלשון הפוסקים: "שְׁמֵשׁ" - אחד משרת את כולם. ומשמעות הלשון 'רואים' בהקשר זה, היא - שקיימת אפשרות לראות, ואף אם בפועל אינם רואים, אם מחמת שעיניהם מופנות לכיוון אחר, ואם מחמת כבדות ראייה חלילה. וראייה מבעד למחיצת זכוכית שקופה - יש אומרים, שמצטרפת;

* שלושה אנשים ויותר שאכלו ובירכו ללא 'זימון' - בטלה מצות הזימון שחלה עליהם, ואינם יכולים לומר את ברכת הזימון לאחר ברכת המזון. אבל שנים או יותר מהחבורה שטרם בירכו, יכולים לצרף לזימון אחד מהחבורה שכבר בירך ללא זימון, משום שחובת הזימון עדיין חלה עליו, ולמרות שהוא עצמו אינו יכול עוד לקיים את חובתו, יכול הוא להצטרף לאחרים שיצאו ידי חובת זימון.
* עשרה אנשים ויותר, ששבעה מהם לא בירכו, והיתר בירכו ללא זימון, יכולים השבעה לצרף אליהם שלושה מאלו שבירכו ולזמן בשם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שבירך 'מזונות' על יין - האם יצא ידי חובה?

ברכה שאינה ראויה לכתחילה. וכתבו עוד, שניתן לגרום חיוב ברכה נוספת, כגון על ידי שינוי מקום (ראה במקורות), ולברך את הברכה הראויה. אולם, יש שהורו, שאין לגרום חיוב ברכה נוספת, כיון שעצה זו ראויה רק למקרה שיש ספק אם יצא ידי חובה, ואילו בנדוננו בודאי יצא ידי חובה.

[שו"ע קסז, ג, משנ"ב, ג, וביה"ל ד"ה במקום; בו"מ דרשו, 40 ו-43; וראה שו"ע קעח, ב]

מי שבירך 'שהכל' על כל מאכל או משקה שהוא - ואף פת או יין שיש להם ברכה המיוחדת רק להם - יצא ידי חובתו. וכן מי שבירך 'מזונות' על כל מאכל או משקה, למעט מים ומלח, יצא ידי חובתו, כיון שכולם זנים את הגוף.

ויש שכתבו, בנוגע לברכת מזונות על מאכל שאינו מתאים לברכה זו, שיאכל רק מעט, כדי שלא להרבות באכילה על סמך

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666